SPECIMEN MEDICUM INAUGURALE

SYLLOGEN OBSERVATIONUM VARII ARGUMENTI SISTENS,

QUOD,

AUSPICE DEO,

ADNUENTIBUS PERILLUSTRI SENATU ACADEMICO

ET

AMPLISSIMA FACULTATE MEDICA,

PRAESIDE ET BRABEUTA

VIRO AMPLISSIMO ATQUE *EXPERIENTISSIMO*

CHRIST. G. KRATZENSTEIN,

MEDICINAE ET PHYSICES EXPERIMENTALIS PROFESSORE PUBL. ORDIN., SOCIETATIS REGIAE HAVNIENS. ET IMPERIAL. PETROPOL. AC NATURAE CURIOS. MEMBRO,

SOLEMNI ERUDITORUM EXAMINI

SUBMITTIT

CHRISTIANUS CASPARUS SEIP,

IURA ET HONORES DOCTORIS MEDICI

MORE MAIORUM RITE REPORTATURUS.

H. L. Q. S.

DIE XXX. DECBR. ANNI MDCCLXXXII.

Nisi vtile est, quod facimus, stulta est gloria.

- PHÆDR.

HAUNIAE.

TYPIS IOH. RUD. THIELIANIS.

2

Cum contenta huius Dissertationis egregiam ostendant Doctorandi in scientia medica peritiam, Facultas medica Hauniensis eamdem impressione dignam iudicauit, eius tamen defensionem contra censuras publicas Auctori relinquens.

C. G. KRATZENSTEIN,

FACULT. MED. H. A. DECANUS.

PIAE ET IMMORTALI MEMORIAE

PERILLUSTRIS AC *GENEROSISSIMI*

HEROIS

B. DE LÖWENÖRN,

S. R. M. OLIM A CONSILIIS CONFERENTIARUM,

SATRAPAE etc. etc.

NEC NON

FAUTORIBUS OPTIMIS

MAGNO ANATOMICO, INCLYTO BOTANICO,

PRAECEPTORI AMANTISSIMO

CHRISTIAN. FRIIS ROTTBÖLL,

S. R. M. A CONCILIIS STATUS ET IUSTITIAE etc. etc.

ET

VIRO SUMME VENERABILI ATQUE

DOCTISSIMO

NIC. RANDULF WHITT,

AD AEDEM THAARNEBYENSEM IN AMAGRIA

SACRORUM MINISTRO LONGE DIGNISSIMO.

HOC

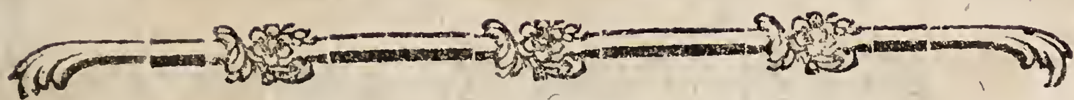
QUALECUNQUE SPECIMEN INAUGURALE

IN PIGNUS

GRATISSIMI ANIMI, NUNQUAM INTERITURI,

SACRUM ESSE IUBET

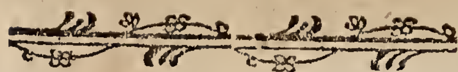
AUCTOR.

Lecturis.

Aliam certe opellam Medico-practicam, naiori ſtudio et experimentorum copia dſtruendam, ſolemniis meis dicaueram nauguralibus; iubet antem mutatus iam erum mearum nexus, vt citius opinione d honores Doctoratus Medici capeſſendos eſtinarem. A praefinito itaque tramite reui deſiſtam. Accipite interim aequa,

qua

*qua estis, mente, obseruationum nonnu-
larum exiguum huncce selectum, quo-
alius opusculi, suadente illustri Praesid-
ante annum coepti, nunc vero plenit-
aliquando et curatius prodituri prodr-
mum. Ne vltra propositos limites nim-
excresceret haec Sylloge, ill. Störckium (*a*)
*versus finem secutus sum, quasdam, omi-
sis adnotationibus, adducendo cadauerum
sectiones, quas excipit breuis Rariorum
Anatomicorum recensus, commentation-
etiam, si vnum, vel alterum locum exci-
pias, destitutus, praeeuntibus et hic exi-
miis viris, Tulpio* (b), *Ruyschio* (c) *e-
Albino* (d), *qui in singulam quamcunqu-
obseruationem non differunt; neque facil-
Syllogen meam, vllum aequum Lectorem*

con-

(a) *Ann. Med. I. et II.*

(b) *Obs. Med. lib. tres.*

(c) *Obs. Anat. chirurg. cent.*

(d) *Adnot. Academ.*

ontemturum esse, credo, quia nonnulla, x bono Diario selecta et contracta, comlectitur; talem enim sententiam, nisi lii inueniantur errores, grata infringat nemoria Diarii Naualis Medici Aaskoviani, vtilissimi; non sane est oxorcisnis, magicis, versibus vlnaribus, futilious quaestionibus et — turgidum, sed, egregiis ingenii, eruditionis et obseruandi habitus documentis, vbiuis splendentibus, refertissimum, hinc debitis ab exteris quoque Medicis elatum laudibus, et imitatu certe dignissimum. Agmen denique claudunt Theses, paucae quidem, sed vberrimam differendi materiam praebentes. Simplicem dictionem leuioresque calami, vel subrepentes forsan Typothetae errores, obseruationum veritate, in medicis praesertim magni pendenda, compensare, vestrumque lectionis taedium aliqua

qua varietate fallere, vel amouere, qua
tum potis eram, adlaboraui. Ceteru
valete et auctori, veſtri addictiſſim
fauete.

D

Sagax medicus, et obſeruationum amans, quibus ſuam et originem, et incrementa omnis genuina medicina debet, probe ſciet, nullam obſeruatiunculam, vtut aut praeteruiſam, aut nullius habitam momenti ita vanam eſſe, vt ſuam ſymbolam ad ampliandos artis limites non conferat.

Ill. Stoll. Rat. med. part. I. p. 278. 279.

De
Morbo maculoſo haemorrhagico.

Morbvm ab illuſtri b. *Werlhoſio maculoſum haemorrhagicum* dictum et ab eo deſcriptum obſeruandi occaſio mihi obferebatur in Noſocomio regio Fridericiano degenti. Nutrix nempe duo et viginti nnos nata, mente et corpore alacris, poſt partum utem duos ante menſes paſſum, ſcabioſa, priori hyeme commorata erat in Noſocomio, praeter laxans emedium, balneis et Cremore Tartari, Floribus Sulphuris nupto, interim vſa, nunc autem absque vlla ognita cauſa, et ex improviſo ruit ſanguis primo per ares, dein etiam per fauces, putridus et curſu ſatis

veloci, maculis liuidis non ſolum faciem et corpo
peripheriam, ſed etiam labia, oris integram memb
nam, et gingiuas, quae ſimul dolebant, et ſanguine
fundebant, occupantibus, numero ſubito auctis et
turatius tinctis, quibus eruptis, pruritum accuſat
inſignem cutis, quae vnguibus fricata, ſanguine
exſtillabat ſat largum: Caeteroquin extra lectum d
git, bene adpetit, digerit, aluum deponit, et ſana
ſe prorſus in omnibus praedicat. Iniungitur regime
in omnibus frigidum, exacte ſeruandum, datur Sp
ritus Vitrioli, Aqua deſtillata Menthae, et Syrup
Altheae dilutus, magnis hauſtibus deglutiendus, prim
quidem ſolus, dein Decocto corticis peruuiani mar
tatus, vterque manu certe larga: Quinque diebu
praeterlapſis, haemorrhagia decreſcere incipit, macu
lis quoque biduo abhinc diminutis; pro ratione ita
que decreſcentis morbi ſeptimo die etiam diminuitu
medicamentorum doſis; largus autem die vndecim
per vterum ſanguinis fluxus, et biduo adhuc elapſ
auctus haemorrhagiae narium et ſputi ſanguinei re
uentus, plenos medicamentorum hauſtus iugiter ite
randos expoſcunt. Die autem decimo quinto nullam
ſanitatis labem hactenus queſta aeſtu febrili iam vr
inſigni cum pulſu celeri, cephalalgia notabili, aluo
biduo clauſa; maculae jam nigrae paſſim in furuncu
los abeunt, primum ſuppurantes, dein ſanguinem
effundentes. Aluus reſeratur enemate et eccoprot
cis, cephalalgiam arcent epiſpaſtica ſuris, et lintea
acero frigido imbuta, dein expreſſa et capiti impoſita

Di

Die decimo ſeptimo, haemorrhagia prorſus ſilente, ob dolorem abdominis decocto corticis nuper adlato adſcriptum, Mixtura propinatur camphorato acida Locheri, alternis vicibus vna cum decocto illo ſorbillanda, abdomini interea volatili linimento crebro illito: Iam vero rediit ſanguifluxus, hodie matricis, poſtea narium et bis quidem hic, ſed leuis tantum momenti. Die trigeſimo ſanguifluxu et maculis demum penitus euanidis, a morbo hoc immunis et paulo poſt omnino ſana permanſit, excepta ſcabie, iam copioſius prorumpente, et hac quoque, per mundificans Electuarium (*a*), aliaque congrua auxilia, debellata, intra breue tempus pura et nitida Noſocomium laeta reliquit.

Morbo a nobis hic delineato nomen ſcorbuti, aut febris petechialis tribuere vetat plenaria in hoc vtriusque ſymptomatum concurſus abſentia. Pleniorem caeterum originis, greſſus atque indolis hujus morbi notitiam deſiderantibus, *Werlhofium* (*b*), *Behrenſium* (*c*), *Wichmannum* (*d*), imprimis autem celeberrimum

(*a*) Ph. Dan. pag. 147.

(*b*) Oper. med. a Cl. Wichmanno auct. et ed. 1775. pag. 748.

(*c*) In Epiſt. ad ill. Werlhofium de adfect. ex comeſtis mytulis l. c. pag. 593. et altera Epiſt. de morbo mac. haemorrh. l. c. pag. 624.

(*d*) l. c. pag. 539. Not. 65. et p. 748. Not. *.

rimum et longe dignisſimum Archiatrum *Gulbr*-*dum* (*e*), abunde ſatisfacturos eſſe, certo confidimu:

De

Iſchuria.

A. *Hyſterocyſtica* (*f*).

a) Ante luſtrum circiter nocte quadam, parturientem, doloribus octo et quadraginta fe horis detentam, accerſebar, vt veni, commode Illa in lecto, pectore nempe et pelui eleuatis, colloca dam curaui, in partus viarum, vteri et foetus naſcitu conditionem inquiſiturus, indice itaque et medio digi bene inunctis et artis lege caute per vaginam inducti partes in parturiendi negotium influxum habentes i ueni bene ſatis conſtitutas, vteri orificium perfec circiter et in circulum apertum, ſiniſtro peluis late nonnihil obuerſum, ad oppoſitum tamen os iſcio craſſiuſculum, minusue deterſum, et caput foetu ruptis diu ante aduentum meum, membranis, nudum cauo peluis ita impreſſum, vt poſterior fontanell prope apicem osſis ſacri poſita, diſtincte ſatis explo ranti occurreret, ſuturis capitis, ob inſignem eius tu morem iam tactum fugientibus, abdomen tetigi inae qualiter expanſum, et lotii veſicam ſub integumentis et ſupra oſſa pubis vrinae vi magna notabiliter exten-

ſam

(*e*) Act. Soc. med. Havn. Vol. II. p. 140 et ſeqq.

(*f*) Cl. Sauvageſii Noſ. meth. 1768. 4. Tom. II. pag 532. 533. Sp. 28.

iam inque alterutrum latus detortam; per longum tempus vrinae ne guttulam quidem emiſerat; dolores erant breues, incompleti, lumbos et pubem maxime adfligentes; ictus arteriarum fortes et celeres. Praeſto erat Experientisſimus D. Ranöe contubernio tunc temporis et familiaritate mihi ſemper coniunctisſimus, qui aliquoties iam venam ſecuerat, Laudanum, liquidum Sydenhami exhibuerat, et lotii eductionem, variis, ni fallor, modis, incaſſum tentauerat, quam quidem operationem et ego non ſucceſſuram animad verti, quia caput foetus iam pelui ita haerebat infixum, vt digitis prementibus ne hilum quidem moueri posſet; his ergo perpenſis, partum hunc, ni breui ſponte ſuccederet, forcipe Smelliana conficere decreui, maius vtique damnum ex mora et cumulatione lotii, quam ex rita et congrua inſtrumenti adplicatione, redundaturum pertimeſcens: Tribus itaque horis, ſub immutatis adhuc dolorum inopia et capitis ſitu, praeterlapſis, et partura nunc in ſitu conuenientisſimo diſpoſita, cum femoribus eleuatis et diuaricatis, dictae forcipis cochlearia in anteceſſum tepefacta et oleo recenti illita, prouide ad iſchiorum latera circa aures foetus adplicui, et caput bene comprehenſum, iunctis legitime inſtrumenti brachiis, leniter comprimendo et extrahendo adque axin peluis rotando, feliciter in lucem protraxi.

Foetum maturum adſpectu mortuum, frictionibus corporis, imprimis ſpinae dorſi, ſpirituoſis, bal-

 neis

neis reficientibus, clysmate irritante, aërem pulmo-nibus inflando, nec non coſtas et ſternum iteratis vici-bus eleuando et deprimendo, breui reſuſcitauimus.

Fortiter mox poſt partum ſe contrahente vte-ro, ſecundinas leniter trahendo funiculum vmbilicalem eduxit obſtetrix, ſed ingens ſimul prodiit ſarcom-rubrum, cauo vterino hactenus reconditum, et lat-baſi irradicatum, totam obturans vaginam, et extra muliebrem ſinum propendens. Exanthlatos iam puerperae cruciatus, beatum mox ſequebatur lenimen et ſomnus quietus. Vrina et lochia bene fluxerunt, et ſoli dein curae amiciſſimi Ranöei commiſſa puerpera tam bene conualuit, vt paucos poſt dies, domum, quam in platea (vulgo ſtore Violſtræde) inhabitabat relinquere et in alteram vrbis partem (Chriſtianshavn dictam) curru vehi potuerit. Rumorem de remanente alterutrius femoris ſtupore operationi adſcripto falſo delatum eſſe, ab obſtetrice comperi, quae puerperam illam de hoc incommodo, quod in tali caſu non rarum eſt, diu ante partum queſtam fuiſſe vltro ad ſeuerabat.

Ex tali tumore ſarcoideo in puerperae cadauere dein viſo vteri obliquitatem cum ſitu infantis peruerſo, et partu loborioſo tempeſtiua verſione finito aliquando ortam nobis retulit et (g) collectaneis inſeruit Prae-

ceptor

(g) Coll. Soc. Med. Havn. Vol. II. pag. 129. cfr. Diſſ. inaug. de diverſ. partu pag. 89. Not. k.

eptor noſter et Fautor benigniſſimus Ampliſſ. Prof. Saxtorph. Neque obliquitatis vterinae tumoribus debitae exempla defûere illuſtri Morgagnio (*h*).

Sarcoideum et ego hunc tumorem adpellaui, quia totum carnoſum illum poſtea inueni, vti cl. Ruyſchius (*i*), qui praeter carnem nihil in iſtis tumoribus deprehendit, atque eiusmodi excreſcentiarum in parturientium vtero ſub doloribus a ſe animaduerſarum, vnam pedunculo inſtructam, icone, in eximia obſeruationum anatomico-chirurgicarum centuria, excuſa, illuſtratam dedit.

Superaddi denique poteſt caſus noſter exemplis ſimilibus numeroſis licet vere mirabilibus, quibus neque conceptionem, neque legitimum foetus incrementum per tales excreſcentias ſemper impeditum iri euincitur (*k*).

b) Alterum huiusmodi iſchuriae ab hyſteroloxia poſtica (*l*) exortae et abortu finitae exemplum ſequens eſto.

Militis dimiſſi vxor nouem et triginta annos nata (in platea vulgo Roſengaden habitans) cui ante bien-

(*h*) De ſed. et cauſis morb. Epiſt. XLVIII. art. 39.

(*i*) Pag. 74. 75. Obſ. LVIII. Fig. 52.

(*k*) Ill. v. Swieten Comment. in Boerh. Aphor. 1314.

(*l*) Cl. Sauvages l. c. Tom. I. pag. 221. ſp. 2.

biennium haemoptysi adflictae adstiteram, mense I
nuario anni 1781 auxilium meum expetiit. A
veniens miseram inueni inquietam, et lectulo incun
bentem; aestu vrebat corpus cum facie rubra, al
domen valde dolens, tensum, aegre ferebat adtactun
aluus erat obstipata, tenesmus frequens, pulsus cele
et plenus; tribus iam mensibus siluerat catameniorur
fluxus; narrat praeterea aegrota, sibi, post dolii ingen
tis cerevisia pleni et ponderosi eleuationem, vrina
negotium adeo pertinaciter fuisse cohibitum, vt par
cissimam modo vrinae copiam, nec nisi summo cun
dolore, et nisu depressorio integris quatuordecim die
bus post evacuare potuisset. His animadversis, iscu-
riae huius originem in vtero grauido vesicae collum
premente, forsan quaerendam esse ratus, idoneo mox
aegrotantis situ, licet frustra, hocce obstaculum tol-
lere adlaboraui; in causam itaque morbi penitius inqui-
siturus explorationem vaginalem instituere consultum
duxi, commodo ergo situ aegrotanti dato, binisque
per vaginam digitis immissis, tactui sese obtulit pars
dura, globosa, cauo peluis firmiter impressa; orifi-
cium quoque vterinum alte supra symphysin ossium
pubis reconditum, nec, nisi repetito saepius periculo,
et acerbissimo quauis vice aegrotantis cruciatu, dete-
gendum, demum percepi; quo facto, totam debito
modo per vaginam satis laxam et peruiam inferebam
manum, eius ope grauans obstaculum remoturus;
nil vero bonae frugis, sed dolor modo acrior exinde
redundabat aegrotae, ab hoc itaque conatu desistens, in

vtre

vtre vrinario per catheterem deplendo nunc totus fui; hoc enim ex votis peracto, vterum ab axi peluis reclinatum, in pelvi per se nimis capaci eo facilius correctum iri, certo speraui; cum ideo per semihoram intactam reliquissem aegrotam, et iteratis deinceps vicibus cathereris vsum absque vllo fructu tentassem, genubus illam et vlnis, corpore antrorsum inclinato, procumbere iussi, atque duobus dextrae manus digitis in anum immissis, alterius manus digitis interea pubi impositis, vterum deuiantem, vnita sic digitorum opera, in rectum redigere situm, conatus fui, normam operationis ab illustri Professore Richtero (*m*) datam exacte secutus; aegrota autem, hac quoque encheiresi inutili, non leuata, sed doloribus adhuc magis vexata, plura impraesentiarum horruit tentamina, et lubens hinc destiti ego, lenimen autem modo aliquod laturus, venam secui, laudani liquidi Sydenhami guttas viginti, Melissae aquae semuncia dilutas porrexi, partes genitales, partim vrina acri excoriante, partim contrectatione dolorificas, decocto tepido auenaceo fouendas curaui, et abdomen insuper linimento volatili inungendum iussi. Sequenti autem die post varias encheireses et noua tentamina ante meridiem frustra repetita, versus vesperam me adiit maritus, vxorem lacrymans ob mictum cruentum mox fato eripiendam; erroris quid subesse relationi, mictumque cruentum formidatum sanguifluxum esse vterinum in

A 5 abor-

(*m*) Chirurgische Bibliothek, vierten Bandes zweytes Stück, Pag. 237. 238.

abortu solemnem mox animo quidem cernens, a
aegrotam festinaui; opinioni iam respondit rerum
status, exploratione detectus; os enim tincae su
veris ad partum doloribus tensum, perque hiatum
eius medium aquas iam formatas tetigi; aegrota au
tem erat multum anxia, siticulosa, et doloribus, ab
domen, lumbos, quin femora ipsa immaniter cruci
antibus, infestata, riuo alias sanguinis largo ex proprio
corpore iugiter labente, in lecto iacebat obruta cum
pulsu celeri et debili. His signis praenunciis, ma-
tricem tam diu per sympathiam cum vtre vrinario
distento et irritato vellicatum, cum bonis aegrae rebus
abortum moliri, iam breui futurum, certo praeuidi.
Menorrhagiam moderaturus, animi et corporis quie-
tem, frigidumque regimen, consului, Mixturam alias
praescripsi ex Spiritu Vitrioli, laudano liquido Syden-
hami, Aqua Menthae, et Syrupo corticis aurantio-
rum, ad mentem illustris Archiatri Aaskowi (*n*)
factam, ad dimidiam patellam singulis horis ingeren-
dam. Postridie ex optato adueniente abortu, multum
diminuta fuit haemorrhagia, et largissima vrinae
brunnae foetentis copia continuo prorupit. Tribus
abhinc diebus exactis, incorrupta sponte sequebatur
placenta, haemorrhagia mox sedata; aegrota autem
ex tanto morbo iam liberata, diaeta et iusto regimine
intra paucas septimanas perfecte sanata fuit, nullam
postea (quantum scio) mingendi difficultatem sentiens.

Ex

(*n*) Act. Soc. med. Havn. Vol. I. pag. 54.

Ex tali retrouersione vteri non solum ischuriam et abortum, sed etiam vesicae vrinariae ad vmbilicum vsque extensae rupturam morte exceptam, variis obseruationibus, in Dissert. inaugur. (o) et Collect Societ. med. Havn. (p) adductis, oborta monstrauit Amplisf. Prof. Saxtorph, hanc retrouersionem iniquae placentae irradicationi, et nimiae peluis amplitudini adscribens. Similem casum mihi in Nosocomio regio puerperarum commoranti narrauit idem vir experientissimus, sibi et alii magno obstetricanti obuium, in quo supra pubem adeo adtractum erat vteri orificium, vt, de eo praesente vel saltem detegendo, desperans alter, artificiali orificio, cultro chirurgico faciendo, viam infanti nascituro pandere consuluerit.

c) Eandem ischuriam a metrite aliquoties inductam obseruaui, et semel grauissime ante quadriennium adfligentem sartoris S** (in platea Landemaerket dicta) vxorem, enixam gemellos, quorum secundinas nefanda encheiresi euellere tentauerat obstetrix, vnguium scalptura, quam presso pede insequebantur metritis et ischuria, venaesectionibus quidem, remediis camphoratis, linimento volatili, vesicatorio et catheterismo a me debellata; sed quarto morbi die morte terminata.

B. Ischu-

(o) De diuerso partu pag. 46. 47.

(p) Vol. II. pag. 299-308.

B, Ischuriae renalis rariorem forſan ſpeciem paucis hic referam, aeſtate a. 1780 mihi obuiam in quinquagenario dolorem conqueſto regionis lumbaris praeſertim ſiniſtrae, nouem diebus durantem, vagum, cum ſcapulae et pectoris eiusdem lateris dolore alternantem, lotii fluxu tribus ſimul diebus ſuppreſſo. Vena bis ſecta erat cum leuamine, laxans porrectum, aluus exinde quotidie aperta. Datur Emulſio Camphorata vna cum infuſo theiformi Plantaginis aquaticae et quatuor dierum ſpatio quinquies adhuc mittuntur ſanguinis valde inflammatorii vnciae duodecim, neque negligitur clyſma. Vomit interim ſemel, vrina retinetur adhuc; dolor tamen tertia venaeſectione mitigatus demum penitus euaneſcit; ternis vicibus nunc indies datur cochleare minus pulueris ex Temperantis ſalino-camphorati (q) partibus duabus, Lactisque Sulphuris parte vna compoſiti; vltimam venaeſectionem quarto die inſtitutam, nariumque haemorrhagia hodie bis adventante, exceptam, inſignis comitabatur virium iactura cum aluo lubrica, nocte ſequenti quinquies depoſita. Quinto die intercurrit vomitus et vrinae clauſtrum nondum reſeratum doluimus; Mixtura iam conſulitur ex ſpiritu ſalis dulcificato, aqua petroſelini et ſyrupo Altheae compoſita, quauis altera hora cochleatim ingerenda; veſpera nunc et ſequenti mane parcisſima vrinae ſanguinolentae copia, ſemuncia vix nempe per vrethram ſtillauerat; aluus hodie adhuc eſt lubrica, pulſus celer debilis, vomi-

(q) Conſtat ex Nitr. depur. Tart. vitriolato et Camph.

vomitus adhuc intercurrens, tussit interdum; dantur iam praeter mixturam paruae doses Mosci orientalis cum sacharo triti. Noctu dormit, frequenter tamen aluum deponit sed parce et cum ani tenesmo. Septimo die leuis lumborum dolor per vices recurrit et nigra euomit, lotio per nychtemeron rursus impedito, ad vomitum compescendum cum Mosco vicissim hodie propinatur haustus salinus Riuerianus. Noctem transegit cum interrupto somno, qui octauo etiam die intercurrit, vrinam aliquam misit citrinam haud diaphanam, postea claram, limpidam; vomitus iam cessantis locum occupat intercurrens singultus cum profusa narium haemorrhagia; abdomen erat omnis doloris expers, aluus quinquies soluta; decoctum corticis peruuiani largis hodie dosibus sumtum continuat tota sequenti nocte, qua aluum sexies deposuit. Nonus dies recrudescentem aduexit narium haemorrhagiam, tussi nonnunquam molestante, adauctam, praescribitur iam praeter decoctum Corticis, mucilagine gummi Arabici et syrupo Diacodii nuptum, Laudanum Sydenhami liquidum, Spiritu Vitrioli, Aqua Menthae et Syrupo quodam temperatum, alternatiue potandum; lotii fluxus adhuc perrexit bonus, et post meridiem nonnullus adfuit somnus; attamen iam conuelluntur extremitates superiores. Vltima nox somnolenta, somni tamen, alui aperturae et vrinae fluxus rursus omnino expers; die decimo et lugubri leuis ex ore manauit sanguis, persistunt conuulsiones, cum pulsu celeri et debili, demum profunde spirans moritur.

ritur. Cadauer secuimus pinguissimum, cuius abdomen reclusum, sequentia notatu digna nobis exhibuit: colon scilicet intestinum integrum, expansum et inflammatum; concauam hepatis superficiem simili inflammatione adfectam; fellis vesiculam insignis magnitudinis, bile extensam; renes quasi a maceratione mollissimos et flacidissimos, tanta adipe circumdatos vt eorum compressio praeternaturalis, exinde oriunda haud inique statui potuerit; eorundemque dextrum ad dimidium saltem minorem sinistro, qui tamen magnitudinis naturalis erat. Reliqua prorsus secundum naturam. Praeter immensam pinguedinis renalis congeriem tanquam probabilem valde huius Ischuriae causam, renes lustrantibus, obuiam, abdominalem adhuc notamus inflammationem, solitis ante mortem signis, hic minime detegendam. Et sane Morgagni (*r*), Haeni (*s*), aliorumque illustrium virorum de his inflammationibus obseruata legendo meaque similia nonnulla adtendendo, admiratione fere obstupui; ex quo autem ventriculum aliquando hominis cholera defuncti secueram, et mox quidem modice rubescentem inueneram, post horas autem circiter quinque dein magis, et ante oculos quasi magisque inflammatum maculisque liuidis et nigris obsessum, recognoueram; paululum dubitare incepi, numne inflammationes istae, obiun-

(*r*) l. c. Epist. XXI. Art. 9. et 17. Epist. XXIX. Art. 10. et 11.

(*s*) Rat. med. Tom. VI. p. 263. Tom. XIV. p. 11.

ob iunctam, in viſceribus acerrimo alias ſenſu prae-
ditis, indolentiam, ſaltem mirabilisſimae nuncu-
pandae; numne hae inquam reapſe et ſemper ante
mortem adfuerint.

C. Ischuriam vrethralem hydroceloden (*t*) ab ex-
terna cauſa natam et morte breui determinatam hyeme
a. 1781 vidi in nauta mercenario, qui inter labores,
inſignem ab aſſere quodam, in membro virili contu-
ſionem, vrethrae rupturam inducentem, paſſus erat.
Per aliquot dies a chirurgo quodam remediis internis
camphoratis, et venaeſectionibus nonnullis absque
fructu tractatus, ſocium, alius nautae ex famulo chi-
rurgi naualis in medicum ſe mutantis, iam ſimul ad-
hibuit auxilium; ego denique ab amico quodam ro-
gatus hunc adii aegrotum illumque inueni anguſto,
calidiſſimoque cubiculo incluſum, alexipharmaca es-
ſentia, ſpirituoſis et quibuscunque calefacientibus me-
dici ridiculi ſuaſu imbutum, multis ſordidisque obru-
tum ſtragulis, operoſe iam, antequam locum adfectum
detegere valerem, deſumendis; ſcrotum demum vidi
totum tumidiſſimum et liuidum, penem pariter turgi-
dum, certo imprimis loco acute dolentem; abdomen
erat tenſum, dolorificum, et hypogaſtrium eius lenis-
ſimae quoque contrectationis impatiens; cruciatum ar-
doremue ſcroti continuum, ad quoduis mingendi
conamen inſigniter exacerbatum, eiulatu indicabat
triſtiſſimo; pulſum in carpo deprehendi contractum
et

(*t*) Cl. Sauvages l. c. Tom. II. pag. 537. Sp. 40.

et celerem; ſanguis tempore laeſionis parcus, poſt nullus, lotii autem fere nihil exinde per vrethram manauerat. Eadem veſpera poſt tuſam rurſus venam me ſuaſore, ad Noſocomium Fridericianum regium ferebatur aeger, curae nunc committendus amici mei Dni. Winslovi Noſocomii chirurgi primarii atque dexterrimi, quem fortuito in platea mihi occurrentem de fatis aegrotantis noſtri certiorem feci; poſt venae ſectionem in Noſocomio repetitam, exercitatiſſima fauſtiſſimaque manu cathetere inſtructa, vrethrae quidem mox detexit rupturam, at iudicium tamen ſuſpendit in prognoſi cautus verus iſte Machaonis filius, donec cadaueris inſpectio paulo poſt veriſſimum confirmaret adſertum; optima caeteroquin, de funeſto licet exitu perſuaſus, artis ſuae, laudabili, qua pollet dexteritate, adhibuit auxilia; inciſionibus nempe lotium in textu partis affectae celluloſo filtratum euacuare, anodinis horrendos conſopire dolores, gangraenam praeſentem congruis epithematibus, cortice peruuiano &c. inhibere, totis quidem ſed fruſtra adniſus eſt viribus, adgrauatur enim morbus magis magisque, deliria accedunt ferociſſima, et peſſima quaeuis cum pulſu celerrimo et debiliſſimo. Suaſit interim, morbum palliandi ergo Paracentheſin ſupra ſymphyſin oſſium pubis inſtituendam inſignis chirurgus, grauiſſimusque Noſocomii commoderator celeberrimus a Conſiliis Iuſtitiae A. Kölpin; poſt deliberationem autem, antequam fieri poſſet operatio vitam cum morte commutauit miſer aegrotus.

D

De
Variolis.

Obseruata de variolis in ſcriniis meis collecta voluens, tam pauca paruique momenti inueni, vt iis innixus, methodi alicuius praeſtantiam nec laudare multum, nec defectum vituperare ſuſtineam; generalioribus hinc miſſis, ſpecialibus quibusdam caſibus recenſendis potiſſimum immorabor, paucos ceterum variolofos a me notatos, et elapſa imprimis aeſtate, mihi obuios, reſpiciens, Dimsdalianam methodum, in egregio ejus (*u*) libello expoſitam, reliquis, ob iteratum laxantium vſum et frigidum regimen, cautelis praeſertim ab ipſo celeberrimo auctore nouiſſime adoptatis (*v*) limitatam, palmam omnino praeripuiſſe omnibusque mihi notis, praeferendam cenſeo. His praemonitis, ſpecialia iam tangam. Anno 1778 curae meae commiſſos habebam, b. Dni Dahl Helſingorani olim ſenatoris noſtrique fautoris, quatuor liberos, bona temperie, molli et transparente cute praeditos, excepto filio minimo natu cachectico, qui conuulſiuam tuſſim praeterea paſſus erat, eamque, adgredientibus variolis, nondum penitus ſuperauerat; in vnico paruo cubiculo cum matre dilecta, multis, dum opibus valeret, cara, degebant omnes, non lectiſſimo ſane victus regimine vſi, adeo diuerſo tamen diſcrimine aegrotabant, vt

 omnes

(*u*) Preſent method. of inoculating for the Small-Pox. 1767. 8.

(*v*) Thom. Dimsdales Schriften über die Einpfropfung der Blattern, pag. 295. 1782.

omnes quatuor ſanaturus, diuerſiſſimam medendi r
tionem adhibere opus habuerim; etenim puella I
fraterque 10 circiter annorum, poſt leuem trium di
rum febricitationem variolas nacti ſunt numeroſ
quidem ſatis, ſed adeo mites, vt bonam diei parte
ſub toto morbi decurſu extra lectum verſantes, fen
ſtras aperiendo, multamque aquam frigidam ſucc
vegetabilibus acidulatam potando, proprio marte, v
gente eruptionis febre, ſolamen ſibi parare potuerin
calorem, anxietatem et cephalalgiam nocte quoqu
fugabant mora extra lectum, abſtinentia a ſomno e
aura frigida, feneſtra nonnunquam deſumta, libera
liter admiſſa; ceterum iuſculis auenaceis, hordeaceis
ceraſorum fructibusque horaeis maximam partem vi
tam et vires ſuſtinentes, nullo medicaminis gener
egebant, praeter aquam laxatiuam Viennenſem cum
ſale ſeidlicenſe, quotidie fere, durante morbo, ad
modicam alui lubricitatem, cochleatim ſumtam, e
variolis deſquammatis, integris praebiis aliquoties por
rectam; hoc vero ſimul monendum eſt, febris e
cephalalgiae mitigationem partim adſcribendam venir
aquae frigidae externae adplicationi, qua praeterea vari-
olas non ſolum tres in pueri huius oculi ſiniſtri tunic
adnata eruptas, breui diſſipatas et puſtulas in eius et pu-
ellae facie, numero, volumine et rubore diminutas ob
ſeruaui, ſed etiam in aliis varioloſis eandem exinde
vtilitatem ſaepius animaduerti; addere quoque liceat
me his aegrotis ob iuſtas cauſas, omnibusque aliis
matureſcentibus variolis, abſtinentiam ab aëre libero

ve

vel multum frigido, iniunxisse, face hic praeeuntibus celeberrimis viris Arch. de Berger (*x*), Prof. Tode et Dr. Buchhave (*y*), cuius cautelae praestantiam, obseruationibus in medium prolatis, nuperrime comprobare adnisus est inclytissimus ipse L. B. de Dimsdale (*z*); sed de variolis benignis hic solummodo sermonem esse, sciat lector; variolis enim nigris, confluentibus, petechiis vel febre putrida sociatis, correptos, ab intensissimo etiam aeris frigore semper arcere velle, vitium foret, me iudice, vix condonandum, cum de eximia eius virtute non solum in febre putrida, sed etiam in variolis malignis, indubitatis iam diu constiterit experimentis; morbum quoque variolosum, metastasi cutanea perfecte iudicatum, optime censet Ill. Stoll (*a*), qua finita, non amplius cum febre variolosa, sed cum alia quacunque, vt plurimum populari rem esse existimat. Ego sane de vtilitate frigoris in dictis casibus autopsia euictus, alterum fratrem 19 annos natum, studiosum, pessimis decumbentem variolis, in omnibus morbi epochis frigido aeri, modo anni tempestas permisisset, exponere haud timuissem. Orsus est morbus eius a lassitudine dolorosa, horripilationibus, cum aestu alternantibus, dolore capitis, dorsi et lumborum, vertigine, anorexia, siti, vomituritione, somnolen-

(*x*) Cl. Prof. Todes medicinisch-chirurgische Bibliothek, funften Bandes zweytes Stück, Pag. 428.

(*y*) Coll. Soc. Med. Havn. Vol. I. pag. 72.

(*z*) Schriften, pag. 295-297.

(*a*) Rat. med. Part. II. pag. 230.

nolentia, vigiliis nocturnis et praecordiorum anxieta- lingua erat sordidissima, os amarum, epigastriu expansum, ponderis grauantis sensu oppressum, a tactus impatiens, abdomen tumidum, inflatum, vmbilicum acerbe dolens; sudat, extra lectum e recusat; pulsus erat celer et debilis, aluus liquic Aquam mox propinaui laxatiuam Viennensem cum Ta taro emetico, quae multam sordium biliosarum vi ore et ano exturbauit, dolore abdominis mox dim nuto. Mixturam tum dedi salinam, magna copia i gerendam et regimen frigidum adlatum stricte adh bendum consului. Quarto die paucae in facie, pecto et manibus erumpunt papulae, febre et symptoma bus vix remissioribus; vespera subdelirat; suris a ponuntur epispastica. Nox satis quieta. Quint die mens sana, pustulae vix numerosiores; sed pet chiae multae in pectore, dorso et femoribus adparu rant, epigastrium adhuc erat grauatum, abdome nondum doloris expers, lingua adhuc impura. Sumt hodie laxante cum bono effectu, dabatur Spiritu Vitrioli larga copia in potu sumendus. Sequens no bona. Sexto die variolae in facie densissimae co fluunt, et passim in corpore complanatae, depressa ac liuidae conspiciuntur, cum petechiis interspersis facies et praesertim hypopia insigniter tument; sopc rositas magna; palatum, lingua et labia, pustul multis albidis referta. Dedi iam Decoctum cortic peruuiani cum Spiritu Vitrioli, renouatis insuper ep spasticis, suris iam et brachiis, adplicandis. Septim di

e ptyalismus incipiens, mox copiosus; aluus immogera; hinc dictis remediis iungebatur aqua laxatiua lita, quotidie vel alternis diebus pro necessitate inerenda: pustulae dein sensim magis eleuatae die ndecimo albescunt, passim arescentes; petechiae pautim dilutiores fere disparuerant; detumescente iam acie, intumescunt manus; febris vix vllum vestigium. Noctes fiunt tranquillae, viribusque magis magisque edeuntibus, conualuit aegrotus, solis laxantibus saepius ssitatis, demum prorsus restitutus.

Minimus natu frater 7 annum ingressus, in eolem lecto cum fratre maximo natu cubans, variolis optimae notae discretis inficitur; hic paulo aliter, raione pectoris habita, tractatus, bene quidem superauit variolas, quibus autem deciduis, superstiti adhuc tussi accedunt sputa purulenta, sanguine haud raro mixta, hectica febris, virium et carnis consumtio; matre autem interea febre putrida laborante, multis modis male habitus fuit misellus. Ego autem, vllam vix medicinam, morbo ad tantum gradum prouecto, sanando parem existimans, ad corticem peruuianum nihilominus confugi, cuius decoctum Oxymelle scillitico iunctum exhibui, prosperrimo omnino fauente successu; matre autem paulo post defuncta, et puero abhinc continuis victus erroribus adhuc magis exposito, morbi in peius relapsum quotidie timui; iuuamen autem Corticis vsum iamiam secutum adspiciens, atque hinc sanationis spem superesse aliquam iudicans,

puerum nunc vitae periculo eripere etiam atque etia optaui; hac itaque mente coram Nosocomii Frideri ciani Medico ordinario Prof. BANG, qui hos sem inuiserat aegrotos, praegressam interpretatus histori am, ab eo impetraui, vt precibus et aegroti miser permotus, introitum eius in Nosocomium permitte ret; illum autem videns, de eo mox actum esse, pro nunciat; in vsu tamen decocti a me praescripti perse uerare consultum fuit; hoc vero a quarto et vigesim die Septembris, sub meliore regimine ac commutati sensim cum viribus redeuntibus morbi symptomatibus ad octauum vsque diem Octobris eiusdem anni serie haud interrupta vsus, iam adeo conualuerat, vt leuissima tantum tussi superstite, medicamentum iam seponeret medicus, quod tamen, sex diebus praetermissis, ob tussin adhuc pergentem, repetere coactus fuit; vlceribus nunc denique in capite eruptis, prorsus sanatus die decimo octauo huius mensis Nosocomium reliquit Orphanotrophium Regium ingressurus, vbi rotundum et vegetum hunc puerum postea aliquoties, nec sine magna animi laetitia, conspexi.

Ex adlatis his casibus prono iam fluit alueo, idem contagium variolosum diuersissimos produxisse effectus ex singulari omnino atque incognita indiuiduorum constitutione deriuandos. Nota haec (*b*) veritas paucis aliis

(*b*) Cl. van Swieten l. c. Tom. V. pag. 30. No. 11. et pag. 35. Cl. Plenciz de scarlat. pag. 63. Cl. Monro Account

aliis historiis, breuiter enarrandis, adhuc magis confirmabitur. Aestiuo tempore A. 1780 ad duos pueros variolosos curandos, a patre sutore paupere (in platea vulgo Skindergade No. XI.) vocabar; maior natu 13 annorum quatuor iam diebus aegrotauerat, et initio quidem horroribus, dein aestu, cephalalgia, siti, anorexia, nausea, scrobiculi sensibilitate insigni, anxietate, dolore graui lumborum, aluo lubrica, viribus magnopere deiectis; pulsus erat celer, sapor malus et stupor notabilis; hodie eruperunt papulae, febre et symptomatibus eodem tenore continuantibus. Regimen praescribitur adlatum, propinatur bono cum effectu laxans, epispastica adponuntur suris. Nox inquieta. Quinto die variolae densissimae ac minutissimae in facie confluunt; os variolis plenum; fauces dolent; debilitas enormis cum pulsu paruo et valde celeri; hinc dedi decoctum Corticis Peruuiani. Nox insomnis, deliriis turbata. Sexto die variolae subsident, maculis multis liuidis, in dorso et extremitatibus, conspicuis; deglutitio difficillima; facies haud tumet, nulla saliuatio. Magno vesicatorio tegitur iam collum, non omisso Vitrioli Spiritu, decocto Corticis saturato et potui, magna quantitate miscendo; septimo autem die mane efflauit animam. Minor autem frater sex annorum iuxta hunc variolosum decumbens, variolas passus est paucas, discretas, benignissimas,

 mori-

Account of the inoculation of Smal-Pox in Scotland.
Cl. Cullen First lines of the Practice of Physic § 606.
Cl. Dimsdales Schriften, 7 Cap. pag. 376.

moriente fratre, erumpentes, quibus paulo post d[illegible]ciduis, solo laxante, aliquoties repetito, perfecte san[illegible]tus erat. Eandem felicissimam sortem nacta est sorc[illegible] 11 annorum puella, priori anno variolam lymphatica[illegible] passa, quae febre eruptionis laborans, fraude qua[illegible] obtrudebatur Nosocomio Fridericiano, vbi method[illegible] simplici, descriptae haud absimili, paucis septimani[illegible] tractata, sana Nosocomium deseruit.

Paucos denique casus, elapsa aestate, mihi ob uios, addam.

Die sexto et vigesimo Iulii h. a. ad filium praefecti cuiusdam militaris eclampsia correptum accersebar. Puer iste octo annos natus, a teneris vnguiculis morbo venereo a nutrice infectus et perillustris Archiatrorum Comitis Bergeri cura sanatus, iam tertio die motibus febrilibus, pectoris oppressione, anxietate, vomituritionibus, capitis et dorsi dolore infestatus erat; scholasticis tamen exercitiis semper et hodie ante meridiem interfuerat, donec ob exacerbata symptomata a ludimagistro admonitus, iam domi remaneret. Superato ante aduentum meum paroxysmo, me coram querebatur anxietatem adhuc molestissimam, dolorem capitis et dorsi insigniter adgrauatum; pulsus erat celer, contractus, lingua alba, mucosa; comilitonibus eius duobus, eodem tempore sub meis auspiciis, variolis conflictantibus, etiam hic variolas

riolas et quidem diſcretas (c) benignas, breui prorupturas auguratus ſum; auus autem paternus, cuius hoſpitio fruebatur puer, eundem variolas, vere praegreſſo, non quidem numeroſiſſimas, ſed tamen genuinas, iam ſubiiſſe, ſubridens adſeruit, iudicio et auctoritate fretus medici, munere et praxi celebris, qui per aliquem ſibi ad manum, chirurgum, ni fallor, pus varioloſum, ex ſorore dicto tempore vna cum aegro noſtro et aliis liberis in paterna domo variolis adfecta, deſumtum, ſibi adferri curauerat, quo ad variolas arte producendas, cum optato, vt putauerat, effectu, vſus fuerat, an vero exſpectato, iam iudicabit Lector; hinc ad aegrotum reuertar, continuatam morbi hiſtoriam daturus; auditum laudati Medici præſagium, ſuſpenſum meum mox tenuit animum, licet corporis peripheriam attente luſtrando, ne minimum quidem variolarum indagare poſſem veſtigium. Potionem exhibui emeticam ex Tartaro ſtibiato, Aqua ſimplici et Syrupi pauxillo, conflatam, partitis hauſtibus, ad effectum ingerendam, vna cum ſinapiſmis, ſuris ad ponendis. Nox poſt moram emeſin et aluum tranquilla cum ſomno aliquot horarum. Die vigeſimo ſeptimo varia in facie conſpiciebantur agmina variolarum, quae in manibus et pectore quoque ſparſae adparuerant, febre et reliquis ſymptomatibus tum parum

(c) Confr. Cl. Sydenham Oper. 1736. pag. 80. Van Swieten l. c. Tom. III. pag. 419. Tom. V. pag. 49. Cl. Roſenſtein Kinderkrankheiten, 1781. p. 77. 78. Cl. Plenciz de Variolis pag. 97. et Cl. Cullen, l. c. §. 631.

rum mitefcentibus; puerum hinc lecto exemtum nun in cubiculo ambulare, quantum vires finerent, nun fedili infidere hortatus fum; aëri pluuiis ventisqu temperato, liberum, referatis feneftris, conceder aditum iuffi, refrigerantem in ceteris diaetam con fului, et Mixturam ex Sale acido Tartari, Nitro de purato, Aqua Meliffae et Syrupo confectam, cochleatin forbillandam, praefcripfi; aui autem paterni, aegrot patris in iuuenture variolofi aque dexterrimis Chirurgi b. Conf. Iuftit. Crügero et B*** methodo toto coelo diuerfa, tractati, adhuc memores, puerum, me abeunte, bene tectum tenebant feneftrasque probe claufas non, nifi me aduentante, aperiendas. Die vigefimo octauo variolae in facie confertiffimae pluribus locis confluunt (*d*); aluum fegnem follicitaui Aqua laxatiua, fractis dofibus, ad effectum fumenda; faciem et oculos tuebar lotione frequenti frigida et panno adpenfo viridi, camphora imbuto. Die primo et trigefimo faliuatio incipiens; facies infigniter tumens vna quafi vefica obtecta videbatur; puftulis autem non bene eleuatis paffimque depreffis cum pulfu debili, Mixturae adlatae Camphoram adpofui; nonnunquam pauxillum vini conceffi et epifpaftica renouanda curaui; hinc puftulae fenfim magis faftigiatae flauefcunt, fed fauces dolent, faliuatio fit vifcida, aegre refpuenda, deglutitio difficilis. Veficatorium, me fuadente, collo adponendum

(*d*) Variolarum confluentium malignarum, conuulfiones, venturam eruptionem, praecedentes, infecutarum exemplum relatum eft Cl. Monroo l. c.

endum recuſabat auia; graui iam ſurgente tuſſi, Mixturae loco propinaui Emulſionem Camphoratam et Syrupum Diacodii cum Laudano liquido Sydenhami. Gargarisma ex Decocto Dauci hort. cum Oxym. ſcillit. admittere noluit aeger iam moroſus. Die tertio Aug. ſaliuatio tenaciſſima, ſuffocationem minans; ſomnolentia inſignis; laxans hodie porrectum euomuit; verſus veſperam ſubito vocor; aderat iam ſtrepitus aliqualis pectoris cum orthopnoea et anhelatione inſigni. Epiſpaſticis nunc ex Raphano ruſticano acerrimo et vini aceto confectis, collo, ſuris et brachiis, impoſitis, tria Tartari ſtibiati grana in aqua ſoluta aliquot horarum ſpatio conſumſit, nulla emeſi, ſed alui laxitate, noctu inſecuta, quae tamen poſtridie prorſus euanuerat; hodie pectus melius; variolae iam exſiccari coeptae olidiſſimum ſpargunt foetorem. Kermis mineralis granum vnum cum Gummi Arabici ſcrupulo vno aliquoties de die ſumtum, exſcreationem optime promouet; tumor manuum, ſubſidente iam facie, inceptus, adplicatis ibi epiſpaſticis, augetur, atque aegrotus vires ſenſim recuperat, ſolis dein laxantibus, ſepties repetitis, ad plenam vsque ſanitatem, quarta exeunte ſeptimana, ſecutam, vſus.

Soror autem 6 annos nata apud hunc fratrem, variolis eius ineuntibus, pluribus noctibus dormiens, cuique Medicus ille, patre internuncio, integram, his quoque diebus, a variolis immunitatem declarauerat,

acu

acu punctura, ad mentem Cl. Gatti (*e*) inter pollicem et indicem alterutrius manus ex improuiso, vt opinor nobisque insciis, facta, pustulam vnicam iusititiam adquisiuerat, cuius genuinam indolem monstrabat sub axillaris dolor cum eruptionis febre, die nono Augusti insecuta et vndecimo huius paucissimis tunc et benignissimis variolis erumpentibus, prorsus finita. Aliam medicinam nauseans laxanti scopo solum iusculum prunorum, virtute Sennae imbutum, infectione adparente, eruptione imminente et pustulis euanidis, aliquoties ingessit; quia autem iam frigido regimini meaeque dexteritati plurimum confisa, potum frigidum acidulatum puellae assiduo instillat omnique morbi tempore a cubiculo arcet, adque liberrimum aërem, me quoque inuito, hauriendum cogit.

His animaduersis, liquet, pus variolarum confluentium insitum, mitissimas discretas producere posse variolas; neque hanc insertionem tentare timuit Cl. Dimsdalius (*f*). Si autem relatis, quae hic refero, fides habenda sit, tuto exinde concludere licet, aut variolas spurias a Medico illo fuisse insertas et pro genuinis habitas, aut aegros hos meos veris bis laborasse variolis; vltima autem sententia, annosa Werlhofii (*g*), Swietenii (*h*), Rosensteini (*i*), Dimsdalii,

(*e*) Vid. Nouv. Reflex. sur la pratiq. de l'inoculat. 1768.

(*f*) Schriften pag. 355. 356. et pag. 368-370.

(*g*) De var. et anthr. Oper. cit. pag. 477.

(*h*) Com. in Boerh. Tom. V. pag. 10. 14.

(*i*) l. c. pag. 203.

lii (*k*), pluriumque celebrium medicorum experientia, dudum refutata, priorem omnino amplecti fas eſt.

Exinde quoque colligere mihi pronum fuit, variolarum inſertionem neque ſpernendam eſſe, quanquam naturalis contagii, in corpus iam ſuſcepti, iuſta adfuerit ſuſpicio; vero enim ſimillimum mihi eſt viſum, puellam ante hanc inſertionem miasma varioloſum naturale in ſinu iam geſiſſe, poſtea legi *Dimsdalium* (*l*) experientia iterata de hac re conuictum talem inſertionem iam antea commendaſſe.

Denique et hoc didici, Medicum et famae ſuae, et inſertioni, et inſerendis melius conſulturum eſſe, ſi ipſe pus varioloſum colligendi munus in ſe ſuſcipere, neque tamen absque praeuio examine, oculis et animo inſtituendo, haud dedignatus fuerit, aut ſpartam hanc collegis cautis artisque recte peritis demandauerit; ſimplicem enim puſtularum adſpectum vel peritiſſimum quoque fallere poſſe inter alios quoque monſtrauit *Dimsdalius* (*m*), cuius adſerti veritatem aliquoties et nuper ante paucos menſes autopſia confirmatam vidi in tribus liberis (in platea Gammel Mynt N. CLXVI commorantibus) quorum breues hiſtorias colophonis inſtar iam dabo. Fratres duo commilitones filii praefecti militaris, vnus 10 alterue 9 nondum annum emen-

(*k*) l. c. pag. 320. et ſeqq.

(*l*) l. c. pag. 358. ſeqq.

(*m*) l. c. pag. 326.

emenſus, quorum valetudinis curam quinque iam annis geſſi, vltimo Iunio h. a. variolis corripiuntur lymphaticis, externa forma a genuinis primo viſu non abludentibus; praeuia vnius diei aegritudine adeo leu vt ante factam eruptionem non vocarer; ego autem praegreſſis penſitatis, puſtularumque cohortibus accuratius perluſtratis, parentum de variolis benignis naturalibus conceptam ſpem fore irritam, mox indicaui quam praedictionem euidentius adhuc ratam fecit morbi terminus, intra vnicam ſeptimanam prorſus exactus nullo puſtularum relicto veſtigio. Soror denique exeunte aetatis luſtro, leuem hunc ſimili ſorte ſuſtinui morbum. Nullum, exceptis laxantibus, medicamen adhibui. Aliquot vero ſeptimanis elapſis, ipſiſſimi hi pueri naturalibus decumbunt variolis, et quidem diſcretis, optimis, numeroſioribus autem in minori natu, qui febrem ideo ſuppuratoriam ſat grauem, disſectis licet ſaepius variolis, paſſus fuit; huic etiam Laudanum ad cl. Sydenhami mentem multo cum leuamine porrexi; vtrumque autem, laudato regimine, Mixtura adlata refrigerante ſine Champhora et iteratis laxantibus, paucarum ſeptimanarum curriculo, reſtitui; ſtigmatibus de cetero notatus eſt iunior, non autem ille, cuius puſtulae non apertae fuerant. Sorori, cuius ſalutem curae diu cordique habueram, quamque fratrum varioloſorum commercio priuare nequiueram, miasma varioloſum, ex puſtulis iunioris fratris bene maturis, ſumtum, vnico praemiſſo laxante, ope lanceolae inter pollicem et indicem vtriusque manus, inuitus

licet,

icet, die 27 Iulii h. a. inſerui, quanquam omnino
oniicere liceret, puellam hanc iam naturaliter fuiſſe
nfectam, neque a propoſito me deterruit inſertionis
ontraindicans a nobiliſſimo *Dimsdalio* (n) memoratum
t in puella hac diu, proh dolor! a me ſuſpectum;
uellam hanc vidi recens natam, quum matri puerperae
nedicus eſſem, pulchram, bene nutritam et ſaniſſi-
nam ad dentium vsque eruptionem, ſumma difficul-
ate peractam, inſigni gingiuarum inflammatione, pty-
lismo et eclampſia frequenti, ſtipatam. Dentes eruptae
lauefcunt, nigreſcunt inque fruſtula dilabuntur. Ca-
ut ſemper fuit magnum, ad corpus non proportiona-
um, ante duos annos ſuturis et fonticulis tactui di-
tincte obuiis, diuiſum, fronte ante faciem praeterna-
uraliter protuberante, inſtructum; nunc tamen corpori
nagnitudine magis eſt conueniens absque ſenſibili fon-
iculorum et ſuturarum veſtigio; abdomen eſt molle,
aud tumidum, ſpina dorſi aut oſſa non incuruata aut
lio modo laeſa; eſt admodum vorax, emaciatur in-
ies corpus, integram fere manum ſaepe quaſi in-
inctu quodam profunde in fauces immittit; ſaliuatio
rga intercurrit; per ſeſquiannum difficulter per oe-
ophagum tranſeunt ingeſta, quae vel reaſcendunt et
uminationem quaſi inferunt, vel magna cum copia
nuci tenuioris ore reiiciuntur; nec ſtare recte, nec
edibus incedere, nec loqui poteſt, inſignem adpetitum
amoribus et geſtibus ſingularibus indicans; oculi
epe mire torquentur; ſenſibus tam internis quam
exter-

(n) l. c. pag. 287. 288. cfr. Cl. Monro l. c.

externis valde obtusis gaudet, matrem et famulam su-
tissimam aegre agnoscit; vrinam semper et feces,
bene caueant famulantes, elabi sinit; virgam non ho-
ret; sub flagellatione et lapsu fortuito ridet; verm
non euacuauit vnquam, licet Rheum cum Mercur
dulci nonnunquam propinauerim. Balnea frigid
quum adhuc tenella esset, consului, quod consilium an
aliquot annos, examine puellae praemisso, renouau
eximius Practicus cl. *D. de Meza;* sed modo vni
vice dicto obedierunt parentes, nimis durum nostru
consilium rati; sed vnde digressus fui, iam redeo, a
inoculationem scilicet, cuius signa manifesta die 31m
adparuêre; praeter laudatum regimen, manus,
dein faciem aqua frigida lauanda iussi sub eruption
febre, quae die tertio Aug. vespera incepit cum in
quietudine, pulsu celeri et rubore faciei. Integrai
vnciam Aquae laxatiuae, binis Salis Seignette drachm
acuatam, postridie partitis praebiis, sumsit et repeti
die eruptionis vniuersalis, quo febris prorsus euanue
rat. Ex centum circiter eruptis pustulis faciem occupa
bant triginta, quae die duodecimo exsiccabantur paul
post deciduae, et laxante tum aliquoties iterato, breu
in pristinum statum redacta fuit, absque vlla tame
morbi chronici mutatione sensibili.

De
Pleuritide biliosa.

Hyeme 1781 mihi obuenit femina plebeia vnun
et viginti annos nata, post febrem intermittenter
icter

ctero ſtipatam et ante tres hebdomades ſuperatam, aletudinaria et hyſtericis adfectibus dedita, quae tri-ous iam diebus febricitauerat cum cephalalgia, ſiti, eſtu, vertigine, anorexia, vigiliis nocturnis, tuſſi, terni ardore; vires habebat multum fractas, os ama-um, linguam ſordidam, bilioſam, aluum biduo ſtric-am, lotium ſpaſtice retentum, pulſum celerem, haud urum; per interualla etiam, hodie autem non, adfu-rat ſingultus; doluit cardia ſub tuſſi et aegre tulit dtactum. Enema a me conſultum fuit neglectum, ſed ene vomitorium ingeſtum, quod multa bilioſa excus-t, ſymptomatibus mox multum diminutis. Poſtri-ie autem, aliis rebus iubentibus, et habitaculum et edicum commutare coacta fuit aegra; tetigit autem Medicus ille cardiam acute dolentem pulſumque iam urum, audit intercurrentem ſingultum, vidit expec-orationem mucoſam; ergo et hepatitidem cum peri-neumonia coniunctam, ob vomitorium vtique male me conſultum, exacerbandam; curationem itaque oto coelo diuerſam ineundam eſſe ratus, enematibus, amphoratis et ſanguinis miſſionibus ſexies repetitis, eſandam phlogoſin radicitus euellere fruſtra conatus uit; morbus enim perſiſtit rebellis, poſt rixam cum orore de amatore ſuo exacerbatus. Vrinam miſit rantiam, turbidam; ſanguinis emiſſi ſerum erat ci-inum, grumus iam mollis et poroſus, iam denſus, uſta obtectus, nunc leui mucoſa, dein lardacea, tum latinoſa et denique lardacea die mortis morbique no, quo veſicatorium etiam coronidis loco cardiae

fuit adplicitum. Lethalem inflammationem ocu[illegible] coram visuri cadauer lustrauimus. Dissectis integ[illegible] mentis et peritoneo, omnia abdominis viscera prorsu[illegible] sana, sed relatiue ad corpus solito maiora inuenimu[illegible] horum praeterea notabilia erant hepar et vterus; illu[illegible] erat magnum, in latere dextro thoraci alte impressum[illegible] vterus etiam solito voluminosior, cuius Tubae Fall[illegible] pianae dextrae hydatis adhaerebat nucis auellanae ma[illegible] nitudine; penitiore indagine *vterus inuentus est d*[illegible] *plex, duplici vagina instructus;* sectione quide[illegible] improuide est laesus, satis tamen est conspicuus [illegible] in Spiritu Vini adhucdum conseruatus. Reclusu[illegible] pectus nil contra naturam monstrabat praeter cauu[illegible] thoracis dextrum eiusque pulmonem naturali magn[illegible] tudine et extensione diminuta ob diaphragma hic soli[illegible] altius ascendens (*o*); in parte postica quoque rubedin[illegible] tinctus erat hic pulmo. — Ad biliosas complicatione[illegible] ab ill. Stollio tam bene rimatas pertinere casum nostru[illegible] autumo; suadent id nempe, praegressa, concom[illegible] tantia, iuuantia et laedentia; nec sane in corporis caui[illegible] quae post mortem lustrare licuit, occurrit aliquid, quo[illegible] praeconceptae nostrae diagnosi, vel inceptae curatio[illegible] officeret; inflammationem enim in postica pulmon[illegible] parte inuentam, quod adtinet, quis pro certo adfirme[illegible] vt illustris Morgagni (*p*) verbis vtar, illam non poti[illegible]

orta[illegible]

(*o*) Nam etiam naturaliter dextra pars diaphragma[illegible] magis sursum in thoracem est acta quam sinistra. Vi[illegible] Cl. Albin Hist. Musc. honc. Lib. III. pag. 300.

(*p*) l. c. Epist. XLIX. Art. 7.

ortam fuiſſe a ſupino cadaueris poſitu; et hoc quoque conceſſo, vereor tamen, ne phlebotomia hic potius quam vomitorium cenſuram incurrat; diſerte ait Ballonius "quis neſcit, ſi dolor agnoſcat cauſam in ventre inferiore, non modo non prodeſſe phlebotomiam, ſed etiam ſaepe nocere, quod adtracto fiat a partibus inferis, et ſi nondum adſit pleuritis, ea per venaeſectionem acceleretur." Neque hic diſſentit Ill. Stoll (*q*), qui inflammationem alias ab acri bile ortam, ab aliis diuerſam, malignam, venaeſectionibus, et antiphlogiſticis minime debellandam, cenſet, atque acrem materiam bilioſam reſorptam, ad alias partes cerebrum, pulmones etc. Prout quis viſcus quoddam ante morbum quacunque ex cauſſa imbecille habuit, delatam, vel inflammatione tali, vel necroſi adficere, ſtatuit, venaeſectionem inſuper male hic inſtitutam in aureo ſuo opere paſſim lugens; hepar tamen in hoc caſu praeuia intermittente (*r*) debilitatum, ſanum adparuit, et forſan mortis cauſſa in tenebris latuit, quia in hyſtericarum (*s*) viſceribus ſaepe

(*q*) Rat. med. Part. I. pag. 190. Confr. Cl. Tode l. c. 1ſten Bandes 1ſtes Stück pag. 92. de his inflammationibus in analoga febre putrida. Spurias illas cenſet cum optimis Anglorum Gallorumque medicis, et in putredinem pronas, neque ſane iteratis venaeſectionibus, fugandas.

(*r*) In hepate praecipue reſidere intermittentes docuit ill. Senac de recond. febr. indole. pag. 10.

(*s*) Cl. R. Whytt ſammtliche pr. Schriften, 1771. pag. 307. 323.

ne minimum quidem praegressi morbi inuenitur vestigium. Neque haec subiecta nisi raro vehementibus inflammationibus (*t*) sunt obnoxia; obseruatum quoque est, saburram in prima culina stabulantem validissimas (*u*) excitare posse febres et atrocissimos dolores, veram hepatis inflammationem mentientes. Singula nunc inflammationis symptomata in casu nostro dubia et fallacia perstringam.

Dolor scrobiculi non prohibuit vomitorium; tanta enim in hypochondriacis et hystericis interdum obseruatur ventriculi sensibilitas, vt, subitaneo motu, vel erectione corporis in lecto, mox debiles, vertiginosi et ad vomitum procliues euadant, deque se ipso narrauit Cl. Whytt (*v*), sibi ob hanc causam ex sola ianuae apertura, vel minima causa, singularem nonnunquam in scrobiculo ortam fuisse sensationem, ad caput, brachia et minori gradu ad extremitates inferiores propagatam. Hanc ventriculi sensibilitatem inflammationi nimis frequenter adscribi credo, practicis celeberrimorum virorum Vnzeri (*x*), Quarini (*y*) et Todi (*z*), monitis meaeque experientiae hic confisus.

Pul-

(*t*) Cl. Whytt, l. c. pag. 329.

(*u*) Cl. Marcard medicinische Versuche, 1ster Theil, pag. 219.

(*v*) l. c. pag. 340.

(*x*) Der Arzt. 1769. 5. Band pag. 621.

(*y*) Meth. med. febr. pag. 45.

(*z*) l. c. 2 Bandes 3 Stück, pag. 56. 57.

Pulsus fuit durus; esto hoc verum, quotiesne autem pulsum, in febribus biliosis et putridis, fortem et plenum (*a*), inque grauissimis inflammationibus celerem, debilem, exilem, tetigimus? Num autem vtrinque aeque conueniret venaesectio? minime. Frequentem quoque pulsus, ratione celeritatis, fortitudinis et plenitudinis in diuersis non solum aegrotantibus, sed et in eodem aegro, egregie variantis, mutationem, inter symptomata hypochondriaca et hysterica bene collocauit egregius Whytt (*b*).

A Tussi, grauissima etiam, ad adfectos semper pulmones concludere, grauis est error. Pulmones sanissimos in iuuencula cum petechiis febricitante, nullaque in iisdem tussis validissimae, morbo multum iam prouecto, vexantis, vestigia reperit ill. Stoll (*c*).

Deceptricem esse crustam inflammatoriam, plurima dudum comprobarunt obseruata, ex quibus sequens ill. Stoll. vnice seligere sufficiat, dicit nimirum: se "sanguini emisso atque in vasculis ad id aptis seruato, siue is dissolutior adpareret, siue compactior, siue crusta tegeretur, aut etiam ea careret, rei vtpote supra modum fallaci, parum tribuisse;" adque diagnosin alias notas multo certiores requirit (*d*).

(*a*) Nath. Pezold von Faulfieber, pag. 25.
(*b*) l. c. pag. 447.
(*c*) l. c. pag. 223. cfr. p. 231. Quarin. l. c.
(*d*) l. c. pag. 19.

Singultum haud raro solam indicare primarum viarum saburram, nullum absque dubio bonum fug Practicum; hinc neque in principio dysenteriae omi nosum habendum esse hocce symptoma monet Cl Pringleus (*e*), cui lubentissime adstipulor, experienti edoctus et propria et Fautoris mei ac Praeceptori amantissimi Cl. Pr. Tode, qui, fractis Aquae laxatiuae dosibus, febre putrida laborantium singultum, sine Mosco, sine Camphora, sine epithematibus etc. saepissime et felicissime coercuit.

Plures animaduersiones circa singula inflammationis symptomata hic dubia et fallacia, breuitatis causa cumulare desinimus, verbulum tantum additur de vomitorii propinati saltem innocentia, quam optime declarat locus ille notatu dignissimus ill. Stolli (*f*), vbi dicit "non pauci, qui dolores in hypochondrio alterutro ad adtactum auctos querebantur, dato emetico, liberabantur, vt adeo non omnis dolor acutus ad adtactum auctus pro inflammatorio haberi debeat." Nec sane ventriculi dolores et spasmos melius, quam illum aqua tepida eluendo, vel saburram anorexia, vomitu et cardialgia se manifestantem, vomitoriis et laxantibus mitioribus, pro re nata, variis, eliminando, compescendos esse docuit ill. Whytt (*g*).

In

(*e*) Krankheiten der Armee. 1772. pag. 279.

(*f*) l. c. pag. 8.

(*g*) l. c. pag. 580. 3). pag. 581. 4) a).

In mentem nunc incidit exemplum quodammodó huc pertinens hyſtericae, ante quinquennium fere in Noſocomio Fridericiano commoratae, per integras ſeptimanas horrendis ſingulribns die noctuque absque ulla remiſione concuſſae, cui quinque et ſex grana Tartari Stibiati porrigere debuit amiciſſimus Dnus Winslov. Nec prorſus inutilia, nedum mortifera ſunt vomitoria, in ipſis pectoris inflammationibus tempore opportuno et caute propinata, praeeuntibus hic Aeſculapiis Anglis, quorum ſolummodo tres, fama et meritis celebriores nominem ſc. Pringleum (*h*), Cullen (*i*) et Donald Monroum (*k*).

Ex hoc quoque caſu, me ſaltem iudice, liquet, Medico practico certe cultiſſimo opus eſſe iudicio et mente, ab omni praeiudicio et theoretica vanitate, alieniſſima; denique contendo, in caſu adeo complicato tutius et melius geminum' illud praeceptum hippocraticum *ἀσκέειν περὶ τὰ νȣσήματα δύο ὠφελέειν ἢ μὴ βλάπτειν*, executurum eſſe quemcunque Medicum, qui regulas aureas ſaltem quatuor ab ill. Stollo (*l*) latas; ſeruat et ſequitur.

(*h*) l. c. pag. 170.

(*i*) l. c. §. 357.

(*k*) Feldtkrankh. 1766. pag. 102.

(*l*) l. c. pag. 75. 76.

De
Ictero periodico.

Aurigae vxor 33 annos nata, macilenta et moerori quidem semper, sed nulli alias morbo obnoxia, vitam ab infantia laboriosam in sedentariam ante biennium mutauerat, et sanitate dein nunquam integra valuerat. Nam primo quidem quartana correpta fuerat autumnali per integrum semestre protracta, quacum se sociauit dolor hypochondrii vtriusque atrox et regius morbus, per sex hebdomades pertinaciter durans. Medicos et medicinam abhorrens saniora hucusque spreuerat consilia; morbo autem ad tantum gradum euecto, sero sapiens auxilium petiit *Medici*, doctrina et praxi, conspicui. Laudabili iste consilio, prosperrimo fauente successu, soluens illud *Haeni* (*m*) decoctum, virtute reapse et Medicorum encomiis celebratissimum, in vsum traxerat cum pilulis, ex Sapone Alicanthina, Gummi Ammoniaco et Rheo, confectis; his remediis per octo septimanarum curriculum strenue continuatis, euanuit febris rediitque adpetitus cum viribus quoque quodammodo renascentibus; sed medicaminum dudum pertaesa, remanentibus licet dyspnoea et hypochondrii dextri dolore, vlteriorem respuit medelam, solo lactis sero per XIV adhuc dies absque fructu vsa. Ruri paulo post per semestre aestiuum degens nouum mox icteri insultum passa erat; sed labori nunc magis minusue moerori indulgens, trimestri integro bona satis valetudine fruebatur.

(*m*) l. c. P. II. pag. 4.

batur. Hauniam demum reuerſus, initio commode ſatis valebat, leui tantum heparalgia ſuperſtite; binis autem hic menſibus vix peractis, die primo Nou. a. 1780 ex ſcala delapſus, hepatis regionem margini ſubpoſitae menſae impegerat, vnde mox dolor ad animi deliquium vsque increuerat; excitata praeterea vomituritionem et anxietatem inſignem queſta erat; accerſitus itaque ego deque praegreſſis inſtructus epigaſtrium inueni expanſum, in hypochondrio dextro acerbiſſime dolens, pulſum celerem durum; ſitis erat inſignis, aluus ſtricta. In medendi ratione eligenda non haeſitans, quanquam adfectum locum luſtrando ſugillationis nullum detegerem veſtigium, venam mox tundendam iuſſi, enema ſuaſi emolliens et Altheae vnguentum volatili linimento remixtum abdomini crebro inungendum, vtque Mixturae Salinae Anima Rhei nuptae duo quauis altera hora cochlearia ſumeret, auctor fui; quum autem exinde haud diminueretur dolor vomitusque adeo vehementer abdomen concuteret, vt rupturam hepatis, inueterato morbo adflicti, facile iam futuram, pertimeſcerem, venaeſectionem reiteraui et Laudani liquidi Sydenhami guttas viginti Aqua Menthae dilutas porrexi. poſtridie adparuerat icterus, vomitu, dolore et pulſus duritie parumper remittentibus; lotium miſerat obſcurum, nigreſcens. Sanguinis educti grumus erat mollis, nulla obductus cruſta, ſerum flauum. Effectus nunc, *Framinis*, ill. Swietenii aliorumque magnorum Medicorum praeconiis, eximii, vſuque Celeberr. Prof.

 To-

Tode (*n*) multiplici non minus quam feliciſſimo co probati, inire tentamen, conſtitui, quid veri eſſet in ta tis laudibus quoque hic experturus; huius itaque radi decoctum valde ſaturatum conſului alternis vicib cum dicta Mixtura ingerendum; aluo autem ſub h rum vſu immorigera, decocti adlati vnciis octo ſemu ciam Salis Seignette adpoſui; hinc lubrica mox alu multis diebus viſcida, biliosa, foetidiſſima cum e phoria depoſuit, ſenſim euanuit icterus, decreuit d lor, reuertentibus colore vrinae naturali, adpetitu viribus, quibus iam die morbi quinto et vigeſim ſatis firmatis, ab omni malorum ſenſu immunis de ſ nitate prorſus reſtituta, laetabatur aegra; ego autem i Swietenii laudatique Praeceptoris monitis edoctus, in duciis his adeoque parum confiſus, anguem in herb poſſe latere, fruſtra admonui; ſpei enim praeconcept tenax, futuraque, vt ait, incommoda flocci pendere ſol ta, longiorem penitus recuſabat medelem; tribus aute vix interiectis ſeptimanis, ignota occaſione, recrudu hypochondrii dolor, ſenſim adauctus, XIV diebus ad f ſtigium perueniens, ictero, alui obſtipatione et vomi inſequentibus. Iterum vocatus, ſpaſmi dolorisque f rociam emollientibus et anodinis primum compeſce ſtudui, cui ſcopo ſatisfecit Mixtura ex Oleo oliua recenti, Laudano liquido, Aqua Meliſſae et Syrup Diacodii compoſita; paroxyſmo deuicto, Animam Rh cum ſolutione Tartari Tartariſati exhibui, non ne lecto praeſtantiſſimo Graminis decocto; diſparu

nu

(*n*) l. c. 5. Band. 2. St. pag. 285. 286.

unc sensim icterus; alui deiectiones, quas semper xacte lustrandas iusseram, feces gerebant flauas, vi-des, glutinosas, multa arenosa materia et quasi calcu-orum fragmentis, aquae innatantibus, permistas; er integras decem septimanas laudatum continuauit ecoctum aegra, iam magis docilior, sub continuo et iodico alui profluuio; viribus nunc lapsis et recidiuis buiam iturus, Corticem dedi peruuianum Rheo nup-im, ter de die sumendum; mox autem reliquit vrbem harmaci continuationem promittens; reuersa est nu-er, et dum haec scribo, adhuc est sana.

VTUT numerosae de calculis cysticis bilariis apud uctores cumulantur obseruationes, mirandum est ta-ien, cur in tanta, causarum praedisponentium, in nissimo etiam homine, obuiarum, ne dicam, occasio-alium, frequentia, non potius haesint innumerae; indi enim vesiculae felleae decliuitas, meatus eius ngustatio, valuulosa structura, obliquitas, cysticae ilis, ob ventriculum tenuiora exprimentem, horum-ue per vasa lymphatica resorptionem, inspissatio, ngior in receptaculo suo mora, difficilis adscensus, iagna ad calculosam materiam generandam secundum l. Swietenii (*o*), experimentum procliuitas, eius ad-imulatio, vesicnlae paralysis, inducta acrimonia, ritationem et spasticam constrictionem producens, ontinuo mitioris hepaticae bilis adfluxu auerruncanda, omnia, quid multa? sic sunt comparata, vt vnum quem-

(*o*) l. c. Tom. III. pag. 132.

quemque hominem calculis iſtis ſcatere ferme iura
De cyſticis hic tantum loquor calculis; quamuis en
cum acutiſſimo Marcardo (*p*) hepaticam bilem ab iſt
productione minime excludam, et vtcunque calc
hepatis ſint viſi et fors ſaepius videndi, poſſunt tam
hi adeo eſſe ſiti, vt a cyſticis non niſi in cadau
poſſint diſtingui, et adeo de cetero ſunt rari, vt i
Anatomicorum princeps ill. Morgagnius (*q*) mem
riae prodiderit, innumeras propemodum Valſalu
ſuasque humani iecinoris diſſectiones adtendendo, ſ
tamen vix vno in iecinore, Valſaluae autem in nul
quod ſciret, accidiſſe, vt talem calculum inuenerit.

QUANQUAM radici Graminis magnam curatio
partem tribuo, pertinacibusque morbis, ab obſtructio
natis, reuera fugandis, parem cenſeo, tanti tamen n
habeo nec Syluii, nec Gliſſoni, neque meam hanc
ſeruationem, vt veram calculi comminutionem,
lithontriptica factam, exinde heic deducerem, vel fem
nam hanc a calculis prorſus immunem dicerem, quu
experientia et cadauerum ſectionibus conſtiterit, po
in cyſti fellea et ductibus, praeter calculos maiores
minino quidem ſigno per plures annos ſe declarante
contineri adhuc glutinoſa, ſabuloſa et granuloſa co
geries, calculos fractos mentiens, ſurſum vel deorſu
data occaſione, eliminanda; eo minus hoc autum
quu

(*p*) l. c. pag. 42. ſeqq.

(*q*) l. c. Epiſt. XXXVII. Art. 11.

ium ill. Swieten (*r*) qui ſolo Graminis vſu dirum unc morbum profligauit, hoc ſtabilire non auſus ierit. Temerarius forſan nonnullis videbitur auſus orticem peruuianum propinare, vbi calculi delite-entis nondum ceſſauit ſuſpicio, quum adſtringendo aleret viam ad duodenum adhuc magis praecludere; uod ſi autem felleos hos calculos cum iisdem lotii omparando, cogitauerint, quanti momenti ſit ad-ringentium, Vuae Vrſi (*s*) &c. in calculis, ex vro-oiecis laxatis organis, exturbandis, vſus, mecum tebuntur, diuino Cortice nihil hic dari praeſtantius, ec aegre ferent amplius, me monitum ill. Werlho-i (*t*) practicum hic pluris feciſſe quam aliorum mul-rum profundum doctumque ratiocinium.

De
Taenia.

Hunc vermem decantatiſſima ſaepe anthelmintica uſiſſe et Noufferiano remedio modo ſemel ceſiſſe di; aliis taenia detentis, hoc remedium, vtpote ni-is draſticum, ſuadere non auſus fui. Fruſta tae-iae interdum in febribus Mixtura Camphorato acida, el leni dato vomitorio, ano eiecta, obſeruaui. Tae-am integram in duplo a puella hoc pacto euacuatam Spiritu ſeruo. Autumno 1781 inter aegros meos

erat

(*r*) l. c. Tom. III. pag. 134-138.

(*s*) Cl. Murraii Adpar. Med. Vol. II. pag. 63. 64.

(*t*) Diſſ. Epiſt. de Aurig. ad Ioan. Sam. de Berger, oper. cit. pag. 669. 670 et ſeqq.

erat puella 20 annorum, per multos annos hyster
habita, quae, cucurbitinis ante octiduum deiect
duobus iam diebus dyſenteria laborauetat. Sumto em
tico ex Rheo et Ipecacoanha, magnum taeniae fruſtu
exonerauit; ſub vſu autem Mixturae (*u*) Manna
oleoſae cum Sale Anglicano, alteram taeniae parte
tenuiore extremitate inſtructam, amiſit; in ſumma n
uem vlnas, quas adhuc ſeruo; interim autem infla
mationis adeo particeps factus eſt morbus, vt, itera
venaeſectionibus et antiphlogiſticis, tractari debuer
Ao. 1777 Femina 30 annorum, nouem ſeptiman
cardialgia, expanſione abdominis, vomitu ingeſtoru
ſanguinis et muci, nec non ſcabie, vexata, deiectis c
num taeniae partibus, fatis conceſſit. Recluſo abd
mine, omentum deprehendinus cum peritoneo
dextro latere coalitum, adeout ventriculi ſitus ſi
inſigni omenti tenſione mutari nequiuerit; ventricu
interna ſuperficies paſſim vaſculis ſanguine turgid
rubeſcebar. Renes vltra naturam magni, in anti
ſuperficie liueſcentes.

Aliae ſectiones cadauerum.

Femina 32 annorum per IV fere menſes a
thritica, emaciata, ſub morbo haud menſtruata, n
adpetens, ſiticuloſa cum pulſu febrili, variis remed
camphoratis et veſicantibus in caſſum adhibitis, trib
iam hebdomadibus crurum ſimul tumorem et imm
bi

(*u*) Vid. Cl. Donald Monro l. c. p. 59.

ilitatem contraxerat; aluus erat ſegnis, quinque diebus
aud ſoluta; ad hanc ducendam cum effectu dabatur
Cremor Tartari cum Rheo, dein ſeri lactis menſura,
uotidie bibenda et doſis pulueris, ex ſalibus mediis,
Camphora et Lacte Sulphuris, ter de die ingerenda;
liarrhoea autem ſurgente, pulueris loco dabatur ali-
quoties per diem Tinctura rhei aquoſa; ſedata diarr-
oea, morbo et viribus fractis decocto Corticis Peru-
iani cum Camphora, in Liquore anodino ſoluta, ob-
iam ire, fuit conſultum; aluus autem iterum mox
ubrica, nec adpoſito Gummi Arabico, nec datis Ani-
na Rhei et decocto albo, ſeptem diebus integris coer-
enda. Dolores pergunt moleſti, indies magis ma-
isque emaciatur corpus; remedia ſumere recuſat;
iarrhoea autem ſilente, mox dolet abdomen tympa-
itice ſimul expanſum. Sumſit iam Electuarium ex
Cortice Peruuiano, Rheo, Roob Sambuci et Syrupo
Diacodii; hinc ſequens nox quieta cum ſomno et ſu-
lore; accedunt autem dyſuria, ſtranguria, tenesmus
luique ſtrictura; Electuarium nauſeat; aluus reſera-
ur clyſmate, nunquam deinceps niſi hoc modo ape-
ienda; tentatur Emulſio Camphorata, cataplasma
molliens imponitur pubi; hinc ſponte quidem fluxit
otium, ſed iterum mox retinetur; abdomen valde
xtenſum adtactum non ſuffert, viſus obnubilatur,
nuadit ſingultus, et denique mors.

Praetumido abdomine diſſecto, omentum in-
eniebatur omni pinguedine deſtitutum; inteſtinum

coe-

coecum et colon in toto ſuo tractu enormiter expanſſ ad femoris vsque magnitudinem; reliqua inteſtinoru pars naturalis Hepar erat induratum, in lobo maio tuberculis pluribus minoribus, in minori duobus m ioribus, obſeſſum. In veſicula fellea contracta nul continebatur bilis, ſed calculus, nucem myriſticam a quans, viſcida flaua materia obductus, mori inſt tuberculoſus, miculis, vndique in ſuperficie ſplende tibus, conſperſus. In aqua fundum petit, candela admotus flammam concipit, et fruſtulo diſſecto, var exhibet ſtrata. An bilis cyſtica reſorpta adque articu los praecipitata, loco icteri arthritidem? An in hep rurſus depoſita et cum bile hepatica ad duodenum a uecta, acrimonia ſua diarrhoeam produxit tempora riam?

Vir 28 annorum dolorem accuſabat hypocho drii dextri et cardiae, octo ſeptimanis perſiſtentem, e primis quatuor quidem punctorium, poſtea tenſiuun cum dyſpnoea inſigni. Ante XIV dies vena ſecta era ſine leuamine, cum frigore autem, aeſtu et intercu rente ſudore nocturno, inſecutis. Proximo octidu tuſſis moleſtabat ſicca, locus adfectus aegre fereba adtactum; aluus erat naturalis, pulſus celer et durus Adhibitis duorum dierum ſpatio, absque vlla morb mutatione, emolliente cataplasmate, infuſo ex Specie bus pectoralibus et Floribus Verbaſci, nec non an ma Rhei cum ſolutione Tartari Tartariſati, in vſu quoque trahitur Mercurius a Celeberrimis Angli

Lin

Lindio (*v*) et Clarck (*x*) commendatus, ſub vnguenti Neapolitani forma adplicandus; vnde tamen mox deſiſtere iubent vires inſigniter proſtratae, et manifeſta ſuppurationis ſigna; pedes tument; nunc autem ex hypochondrio aliquid defluere ſentit, priſtino dolore mox euanido; abdomen expanſum fluctuationem prodit, vomitu reiicitur materia purulenta, cuius tamen in fecibus, enemate eductis, nullum aderat veſtigium. Aeger iam eſt debiliſſimus, pinguia ſudat cum pulſu celerrimo, vix tactu percipiendo; palliandi ergo, facta abdominis paracentheſi, adimitur gemina materiae purulentae gryſeae menſura; cauum abdominis tepida aqua iniecta eluitur et medicaminis loco propinatur decoctum Corticis Peruuiani, Liquore anodino et Camphora exaltatum; ſtatus autem perſeuerat miſerrimus, frigent extrema, accedit hyppocratica facies, et biduo poſt operationem elapſo, mors. Abdomine cadaueris aperto larga materiae purulentae brunnae copia adparuit; inteſtinum colon in toto tractu valde expanſum; omentum partim conſumtum, in pus conuerſum, partim peritoneo adcretum, et totus quantus hepatis lobus dexter in ſaccum pure denſo repletum mutatus, exigua modo eius lamella in concaua parte ſuperſtite, ibique disruptus erat. Veſica fellea et cetera erant naturalia.

(*v*) Eſſay on Diſeaſes incidents to Europeans in hot climates.

(*x*) Obſ. on the Diſeaſes in Voyag to hot Countries.

Femina 36 annorum ante xiv dies menstru
dolorem conquesta est in epigastrio haerentem, qu
tamen extus haud tumet; omnia fere protinus eu
mit ingesta, cibos non adpetit, sitit, fauces siccescu
vertigo et cephalalgia omnem abarcent somnun
alui deiectiones quodammodo et arteriarum pulſ
prorsus sunt regulares; lingua alba. Ad vomitu
compescendum porrigitur famigeratissimus Riueri p
tus sub efferuescentia ingerendus; ad cephalalgia
mitigandam brachiis adponuntur sinapismi; vomi
silente, dabatur Vitrioli Spiritus Aqua destillata
Syrupo dilutus; cessat nunc etiam epigastrii dolo
continuat autem cephalalgia per interualla veheme
tissima; mens errat nonnunquam. Clysma pro nece
sitate iniicitur ano, hirudines adplicantur temporibu
vesicantia nuchae. Corpus erectum tenere nequ
Raso capiti imponuntur lintea, aqua frigida et ace
madefacta. Recrudescente vomitu cum linguae so
ditie Iulapium datur Salinum, vicissim cum Mixtu
Vitriolata sumendum; cephalalgia, adplicatis frigida
hirudinibus, parum mitescens, de nouo mox mag
exacerbata resurrexit, accedente singultu, vomitu
alui obstipatione continuantibus. Exhibetur iam M
scus cum saccharo tritus et caput vesicatorio obtegitu
Vrina hactenus clara, aurantia, iam nigrescit et se
mentum demittit cineritium. Praeter Moscum Mi
turam iam sumsit ex Sale Seidlicensi, Anima Rh
Liquore anodino et Aqua Menthae compositam. Pe
gentibus vero symptomatibus, superuenit epilep

saep

saepe recurrens; aegra fit stupida, aphona, delira et coeca; linguam valde densam, mucosam occupant vlcuscula aphthosa; caput retrorsum torquetur, oculis ex orbita quasi protrusis, cardialgia redit iam molestissima, adhuc vrget grauis cephalalgia. Praeter iterata iam saepius epispastica per nucham ducitur setaceum, fit in temporibus arteriotomia, e brachio mittitur sanguis in vna patella crusta mucosa obtectus, alias serum vehens citrinum, grumum densum, spadiceum; omnibus autem auxiliis superuacaneis, demum conuulsa moritur aegrota. En vero causam morbi, exquisitissimis artis adminiculis haud vincendam; recluso enim cranio, duo inuenimus ossicula, vtrinque acutissima, durae meningis superficiei internae prope sinum eius longitudinalem superiorem infixa; serum nonnullum, in cornubus ventriculi lateralis dextri cerebri extrauasatum et sanguine tinctum. Abdomine aperto, viscera adparebant quodammodo sana, excepto hepate, cuius conuexa superficies e nigro rubescebat; vesicula fellea perimetro et longitudine modicum aequabat digitum, tunicas insuper gerens valde crassas, callosas et cauum, calculis quatuor magnis, muco denso inuolutis, integre repletum et obturatum. Bilis nullum vestigium.

Feminam 50 annos natam dolor vexabat cardiae, quatuor septimanis punctorius cum vomituritione, siti, anorexia, tussi et strictura alui, ante tres tamen dies solutae; quibus per xiv dies accesserat tumor durus,

 sensim

ſenſim latior, totam regionem epigaſtricam et hyp-chondriacam ſiniſtram occupans, adtactum non to-rans. Aluo enemate et eccoproticis laxata, tum- imponitur cataplasma emolliens; ſuperueniunt aute capitis dolores, mox ceſſantes iterumque recurrent interdum graues et a frigore orſi cum vomitu omniu fere ingeſtorum, ſapore putrido, dolore et ſtupo brachii ſiniſtri nec non lumbagine. Sumſit Anim Rhei Liquore anodino permiſtae bihorio guttas t ginta; tumori valde dolenti adplicatur vnguentum A theae et dein Emplaſtrum ex Hyoſciamo et Cicuta cor poſitum; morbus vero perſiſtit inuariatus, intercur ſingultus, aluus rurſus ſtipatur, vrina retinetur; vtr que autem euacuatione, iteratis enematibus, promot ſequitur tamen mors, Aperto abdomine mox in co ſpectum venit tumor inſignis, in curuatura mino ventriculi poſitus, ab hepatis lobo dextro ad lienem fe extenſus, e tuberculis, intus materia ſanguineo-pur lenta plenis, compoſitus, vbique coalitus cum adiace tibus, ventriculo, hepate et colo transuerſo, qu pondere tumoris ad ſymphyſin pubis depreſſum era pancreas aliud quam tumor iſte non adfuit. Hepat lobus ſiniſter, quamuis naturalis conſiſtentiae ad li nem vsque ſe extendebat.

Mulier 38 annorum grauida, ante menſem gr ue onus geſtando, aliquid in ſcrobiculo quaſi di rumpi, indeque veluti corpus quoddam ad hypog ſtrium deſcendere ſentiit; mox etiam ſurrexerat dol

lumb

lumborum et cardiae, omnium ingeſtorum vomitus, et vltimis quatuordecim diebus icterus. Aluus erat ſegnis. Datur Iulapium Salinum cum Anima Rhei et locus dolens illinitur linimento volatili; biduo ab hinc praeterlapſo, ſiluit vomitus, vrinam miſit aurantiam, obſcuram, craſſam. Septimo die acceſſit dolor hypochondrii dextri; hinc Emulſio propinatur Camphorata et bis mittitur ſanguis, phlogiſtica cruſta obtectus craſſa. Decreuit hinc dolor; ſuperuenit autem ſingultus. Tertia vice educitur ſanguis adhuc inflammatorius cum doloris hypochondrii euaneſcentia, vomitu et ſingultu nihilominus perſeuerantibus. Die decimo tuſſis oritur moleſta, aluus ſtipata enemate aperitur. Die decimo quinto vrgente adhuc vomitu, dabatur Anima Rhei cum ſolutione Tartari Tartariſati et dein Magneſia alba cum Eleoſaccharo foeniculi. Triduo iam ceſſat vomitus; dolor vero, in hypochondrio recrudeſcens, inque dorſum et lumbos immaniter ſaeuiens, antiphlogiſtica denuo et geminam adhuc expoſtulat venaeſectionem, qua prima vice prodit ſanguis inflammatorius, altera autem vice reſolutus. Dolor perſiſtit rebellis. Die tertio et vigeſimo redit vomitus, paulo poſt tamen ſilet iterumque recrudeſcit; tuſſis perſeuerat. Aluus iam triduo clauſa, reſeratur enemate; tentatur Anima Rhei cum Liquore anodino et dein potus antiemeticus Riueri ſub efferueſcentia ſumendus; omne autem et leniſſimum quoque Infuſum Salab euomit, excepta cereuiſia, quam auide petiit et retinere potuit. Epigaſtrium iam tegitur cataplasmate,

mate emolliente et resoluente Emplastro; tussis len
tur Syrupo Altheae, Diacodii et Mucilagine Gumm
Arabici; noctu vero jam subinde delirat, vrina fit n
grescens, stranguriosa cum sedimento brunno. Stra
guria mitigata infuso Plantaginis aquaticae et Radic
Altheae, die octauo et quadragesimo foetum enixa e
abortiuum quinque mensium; nulla fluunt lochi
noctes tamen fiunt magis quietae, vomitus dispare
sed die quinto et quinquagesimo moritur. Dissectu
cadaueris abdomen omentum exhibuit tuberculis mu
tis quasi steatomatosis refertum, prolongationem emi
tens chordae instar, posteriori matricis superficiei a
fixam. Hepar magnum, durum, in tota substant
nigrum, sub incisione sanguinem fundebat. Vesicul
fellea exilissima, contracta, collum habebat crassum
callosum, et bilis condensatae nigrae exiguam co
tinebat copiam. Pancreas erat prorsus induratum
Intestina omnia admodum contracta. In pelui nota
bilis visa est abnormitas; vesica vrinaria exigua, dens
sub symphysi pubis recondita et difficulter detegenda
vterus adhuc distentus ob praegressum abortum; pon
vterum adparuit tumor cysticus, caput infantile mag
nitudine referens, collo vteri adnexus, intus continen
materiam steatomatosam, pilis multis intermistam; ou
rium lateris sinistri magnum, nigrescens; intestinu
rectum schirrosum.

In puellae XIV annorum cadauere albissimo, exer
citiis meis anatomicis destinato, nuperrime animad
uer

uerti cyſticam bilem tranſſudatam, lateque in viſcera exinde flaueſcentia, diffuſam. Hepar in concaua dextri lobi ſuperficie ad latus cyſtis felleae dextrum bis profunde et longitudinaliter ad trium pollicum diſtantiam, ſiniſtrorſum vero prope ingreſſum venae vmbilicalis ſemel et leuius praeter naturam inciſum. Renes, praeſertim dextrum, in multas (y) inaequalitates externe diuiſos. Arteria emulgens dextra hilum renale introitura emittit ramum, qui hilum ſupergreſſus ſuperiori dextri renis extremitati inſeritur. Vretheres non erant proxime ad renes in ramos diſtincti; ſed mox a receptaculo amplo conico (pelui renali) renibus immediate adhaerente exorti. Vrachus erat totus imperuius, in multos ramos ſuperne diſtributus, ad vmbilicum vix pertingens; veſica vrinaria admodum contracta, craſſiſſima; vterus (z) exiliſſimus, tactu melius quam viſu detegendus, magnitudine circiter nuclei Coffeae maioris cum Tubis Fallopianis tamen et Ouariis, perfectiſſimis; vagina vteri anguſtiſſima hymene et carunculis tribus myrtiformibus ornata.

In ſceleti exinde constructi capite mirus naturae circa oſſa Wormiana cernitur luſus; occurrunt haec, non ſolum in ſutura ſagittali et lambdoidea, numeroſa,

 poly-

(y) Hanc in adultis raram obſeruationem olim habuit cl. Ruyſch; vide l. c. Obſ. LXXX. Fig. 64.

(z) Rariſſimam hanc obſeruationem quoque protulit ill. Morgagnius. l. c. Epiſt. XLVI. Art. 20. 21.

polymorpha; ſed etiam in ſutura vtraque ſquammoſa in ſiniſtra harum duo iacent inſignia et trapezoidea vnum ſc. anterius $\frac{1}{3}$ polic. latum inter os frontis, ap cem alae magnae Ingraſſiaſi oſſis ſphaenoidei, angulum anteriorem inferiorem oſſis bregmatis et partem ſquammoſam oſſis temporum, vltra pollicem ſe extendit alterum poſterius duplo latius ab inciſura parietali oſſ temporum incipiens, inter ſcindentes margines vtriusque oſſis, bregmatis et temporum, vltra ſeſquipolli cem protenditur; in dextra harum ſutararum mod vnicum tale os adeſt, vnguiforme, ſupra ſemipollicem longum et $\frac{1}{3}$ minus latum, in parietali inciſura inclauſtum. Inter partem maſtoideam temporalem et marginem mamillarem oſſis occipitis, oſſium dictorum congeries areolas (*a*) format, magis tamen in ſiniſtro quam dextro latere, elegantes.

Practico vſu vix deſtituta eſt haec obſeruatio ſi enim ſciant chirurgi, in cranio denudato naturalit poſſe adeſſe his etiam locis oſſium quaſi fragmenta, cranii oſſa, notantibus Albino et Tarino, ſupernum rariis aliquando ſuturis a natura diuiſa fuiſſe inuent in cranio terebrando exinde fiunt cauti.

Lienem in conuexa ſuperficie ſemel tribus et a vice binis profundis inciſuris tranſuerſis excauatu inueni.

Ren

(*a*) Cum Roſis comparauit ill. Rottböll, qvi pulchras his oſſibus obſeruationes Soc. Reg. ſcient. haun. obtu

Renem seruo, ante aliquot annos a me deprehensum, cuius extremitates adeunt, praeter arteriam emulgentem hilum intrantem, bini adhuc notabiles rami arteriosi, ex Aorta abdominali supra et infra emulgentem prouenientes, quorum superior simplex superiorem renis ingreditur extremitatem; inferior autem renis extremitati infimae inseritur et quatuor quidem ramusculis, in quos paulo ante hanc insertionem est diuisus. Vretherem praeterea habet totum geminum.

In alio cadauere renem inueni, cuius vrether initio est duplex, medietatem autem musculi Psoae transeundo in vnicum coiit canalem.

In cadauere hominis robusti, senescentis, in carcere demortui, omnes et integras asperae arteriae cartilagines inueni amplas et penitus ossificatas; imo intra pulmones, saltem in nonnullis ramificationibus.

Alterum eiusmodi specimen ante biennium mihi obuenit in cadauere alius senis, cuius os hyoideum et laryngis cartilagines adhuc seruo; est illud in vnicum os commutatum; cartilagines arytenoideae, cricoidea penitus, et thyroidea pro maxima parte, ossificatae; vltima autem cartilago infra superiorem suam marginem et mox intra lineam obliquam, cui inseruntur Sternothyroideus, Hyothyroideus et Pharyngis inferius Constrictor vtrinque pertusa est foramine, forma et extensione fabae modicae, simili, per quod transiit

arte-

arteriae thyroideae ſuperioris ramus, in cauum laryn-
gis et tubi aërei ſe terminaturus.

Vltimae ſectioni (p. 54) interfuerunt ſolertiſſim
commilitones Georg. Straett et Laur. Monrad, qui ſp
cimina adlata, quot adhuc ſeruo, apud me viderunt.

THESES.

I.

Opium conuenienti doſi porrectum ex
mium antiphlogiſticum.

II.

Mercurius et opium vtiliſſima contr
gangraenam remedia, ipſi nonnunquan
Cortici Peruuiano praeferenda.

III.

Aquae frigidae vſus ex eryſipelat
cura non proſcribendus.

IV.

In putrida febre vix vnquam dat
criſis perfecta.

V.

Conualeſcentibus ex febre putrida laxa
tia ſunt ſumme proficua.

V

VI.

Sedes et cauſſas morborum Anatome perſecuturus, probe ſciat diſtinguere, quid morbus, quid mors efficere valuerit.

VII.

Caput foetus inclauatum et tactui in inferiori peluis apertura obuium, forcipis quidem expoſtulat vſum; ſed nondum ideo opportuna, imo irrita nonnunquam operatio.

VIII.

Sectio Synchondroſis Sigaultiana magnopere laudata, iure quidem eſſet limitanda; Hunteriana tamen oppoſitio non omni ratione ſatis eſt firma.

IX.

Forcipes, ad extractionem capitis, in ſuperiori peluis apertura hærentis, commendatae, inſtrumenta ſunt plerumque inutilia et periculi ſemper plena.

X.

Bilem terreſtribus corrigere velle non eſt abſurdum.

XI.

Cl. Baumeum iniuſte cenſet Quarin
Baumeana enim methodus, circa infuſi
nem et extractionem Corticis peruuian
eſt praeſtantiſſima.

XII.

Tranſſudatio bilis per poros veſicula
felleae a Tulpio, Morgagnio, Swieteni
Marcardo, a pluribus aque me ſaepe viſ
mortis ſequela, haud dubie cenſenda.

XIII.

Iris, quoad fabricam et indolem a tu
nica choroidea, diuerſiſſima.

XIV.

Iridis ſtructuram muſculoſam cum Ha
lero et Morgagnio non prorſus reiiciamu
exinde pupillae diaſtolen et ſyſtolen der
uabimus, Hallerum in hoc non ſecuti.

XV.

Diaſtolen illam ſecundum naturam, ſy
ſtolen contra eam fieri ſuſpicamur.

